

תחום פיתוח הדרכה | אגף החינוך ויצו העולמית
מערך פעילות למורה/מנחה (כיתות ז'-י"ב)

יום הנערה והנער בויצו 2024

אני כאן! – הקדמה למדריכים/ות ולמורים/ות

מדריכים/ות ומורים/ות,

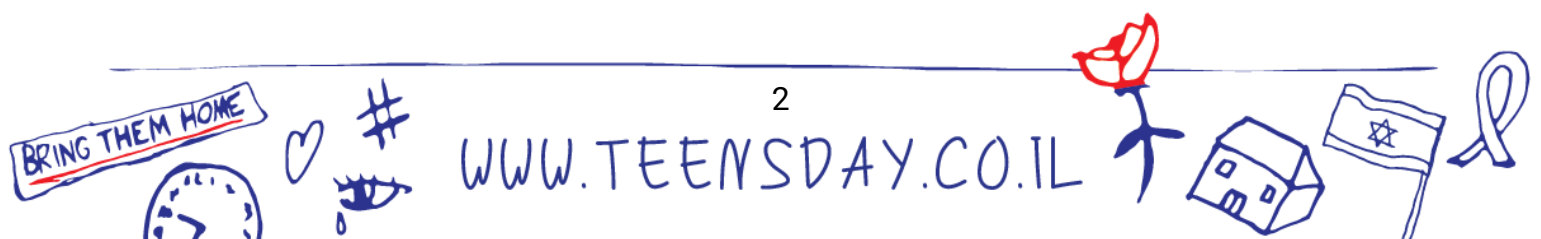
7 באוקטובר 2023 כונה בפי רבים האסון הגדול ביותר בתולדות מדינת ישראל. בצל אסון זה והמלחמה שפרצה בעקבותיו ושנמצאת בעיצומה בעת כתיבת מילים אלו, נערים/ות וצעירים/ות ממשיכים לגדול ולהתבגר במדינת ישראל. **המערך שלפניכם מבקש לעורר שיח עם הנוער על אודות המשבר הנוכחי, בדגש על הצמיחה מתוכו.** נרצה לתת מקום לקשיים, לתחושות הקשות, לחוויית האובדן, לפחד ולחוסר הוודאות ובאותה נשימה להדגיש את העוצמות, את החוסן, את הכוחות הפנימיים ואת היכולת לצמוח, להשתקם ולהיבנות מחדש כפרטים וכחברה; כל זאת מתוך אמונה בנוער, דור העתיד של מדינת ישראל וכוח חיוני בשיקום החברה הישראלית ומדינת ישראל ובשינוין לטובה.

בחרנו בכותרת "אני כאן!" על מנת להדגיש את היש, את האפשר ואת ההתעלות למרות קשיים רבים מנשוא. כל אחד ואחת מהנערים/ות והצעירים/ות חוו את האסון אחרת והתמודדו איתו בצורה שונה. המשותף לכולם הוא שהם כאן – כאן כדי להישאר, כאן כדי לבנות, לצמוח, לשקם ולהשתקם. המערך להלן מיועד לשימוש עצמאי של אנשי ונשות חינוך והדרכה ומתאים לכיתות ז'–י"ב (וכן ל"ג – ש"ש ומכילות), הן במסגרות פורמליות והן במסגרות בלתי פורמליות.

מערך זה הוא בגדר הצעה בלבד. השימוש בו והעברת הפעילות הם באחריותכם/ן. אנו ממליצים להתייעץ עם הגורמים הרלוונטיים טרם העברת הפעילות ובמידת הצורך גם אחריה. המערך הוא חלק מפרויקט יום הנערה הבינלאומי 2024 בהובלת ארגון ויצו, שיוקדש לנושא שהוצג לעיל ושיכלול גם פעילות ברשתות החברתיות שכותרתה "אני כאן!" כמו כן ב-17 בדצמבר 2024 יתקיים כנס אקדמי בשיתוף מכללת לוינסקי-וינגייט שיעסוק בנושא ושיעניק עקרונות מנחים וכלים לאנשי ונשות חינוך המלווים נוער וצעירים/ות בעת הזו. נשמח להצטרפות שלכם/ן לשיח במסגרת הפעילות החינוכית בשטח וברשתות החברתיות וכן להשתתפותכם/ן בכנס האקדמי.

לפרטים נוספים חפשו במרשתת: "אני כאן!"

אפשר להשאיר פרטים באתר, ונחזור אליכם/ן בהקדם.

רציונל חינוכי – "אני כאן!"

מטרת-העל

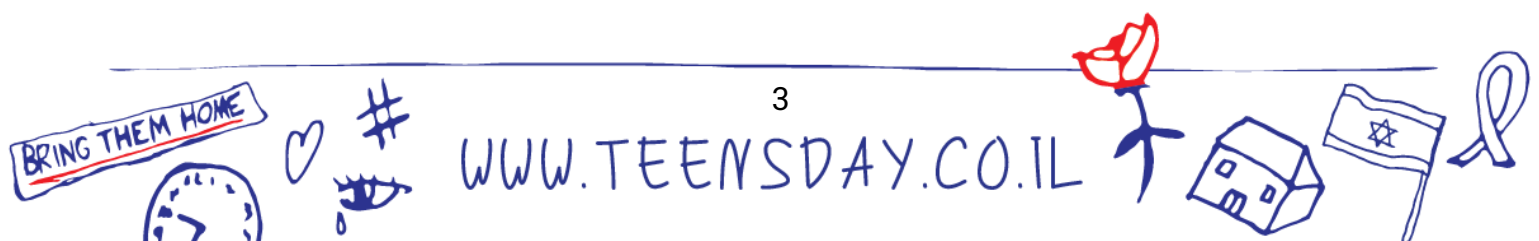
יצירת מרחב חינוכי מיטיב לצורך היכרות עם ההשפעות של המצב הלאומי על חיי ועל זהותי ולצורך עיבודן, תוך זיהוי מקורות הכוח שלי וחיזוק התקווה והאמונה ביכולתי כנער או כנערה לצמוח מתוך המשבר ואף להשפיע על השיקום ועל הצמיחה של הסובבים אותי, של החברה הישראלית ושל מדינת ישראל.

כלים וסוגיות מרכזיות

פיתוח משאבים פנימיים וחיזוק ערוצי התמודדות עם מצבי דחק ועם חוסר ודאות.
נרמול הקשיים האישיים והבנת הקשר בינם ובין התנאים הסביבתיים והחברתיים.
העצמה של רעיונות, יוזמות ומעשים קטנים וגדולים של הנוער עצמו, מתוך מטרה לחזק ולהבריא אותו ואת סביבתו.
אמונה ביכולתו של הנוער להשתקם ולצמוח באופן אישי וחברתי.
חיזוק היכולת לחשוב על העתיד הקרוב והרחוק ולדמיין אותו, גם בתנאים של חוסר ודאות ושל חוסר ביטחון.

שאלות מנחות לפעילות החינוכית

מהם מקורות הכוח והתמיכה שלי? כיצד התמודדתי עם קשיים ואתגרים עד כה וכיצד אני מתמודד/ת עם התקופה הנוכחית?
מה למדתי מהשנה האחרונה? מה גיליתי על עצמי? מה גיליתי באופן כללי; על חברים, על משפחה ועל הסביבה?
אילו ערכים ואמונות התחזקו בי?
מהם החלומות שלי לעתיד הקרוב והרחוק? אילו יעדים חשוב לי להשיג? מה אני מצפה מעצמי?
מה יעזור לי להגשים את עצמי ואת היעדים שלי? איך צומחים במציאות של משבר מתמשך?
מה יאפשר לנו להשתקם ולצמוח מתוך המשבר כחברה וכלאום? מהו חלקי בשיקום ובצמיחה? מה נדרש מאיתנו כחברה לשם כך?

דגשים חשובים לשימוש במערך

המערך שלפניכם הוא הצעה בסיסית לשימוש המורה או המדריך/ה לצורך קיום שיח מתודי ומונחה במסגרת פעילות בכיתה או בקבוצה. אף שגובש לרגל יום הילדה והנערה הבינלאומי, ההרצאות והסדנאות שמוצעות במסגרתן הן רלוונטיות ושימושיות בכל מועד בשנה ובכל מסגרת שהיא, בתקווה שיאפשרו לבני ובנות נוער רבים ככל האפשר להיחשף לנושא ולקיים סביבו דיון משמעותי.

דגשים למנחים/ות

נסו לקבל תמונת מצב מלאה מהמשתתפים/ות מראש ולהתעניין בשלומם/ן ובשלום משפחתם/ן.

היו קשובים/ות ורגישים/ות למשתתפים/ות. אפשרו להם/ן לשתף ברגשותיהם/ן, בתחושותיהם/ן ובמחשבותיהם/ן ולתמוך ולהיתמך אלה באלה. העניקו תוקף למנעד הרגשות וגלו הבנה ורגישות לקשיים ולכאבים שיתארו. הביאו בחשבון שלכל אחד ואחת מהמשתתפים/ות דרכי התמודדות משלו/ה (הומור, לחץ, בכי, התכנסות וכו').

עודדו את המשתתפים/ות לזהות את הכוחות ואת הידע העומדים לרשותם/ן שיכולים לסייע להם/ן בהתמודדות. הקפידו לשלב במפגש מסרים של תקווה ושל חוסן והזמינו אותם/ן לנקוט פעולה באופן אישי, באופן קבוצתי, במסגרת התוכנית ומחוצה לה.

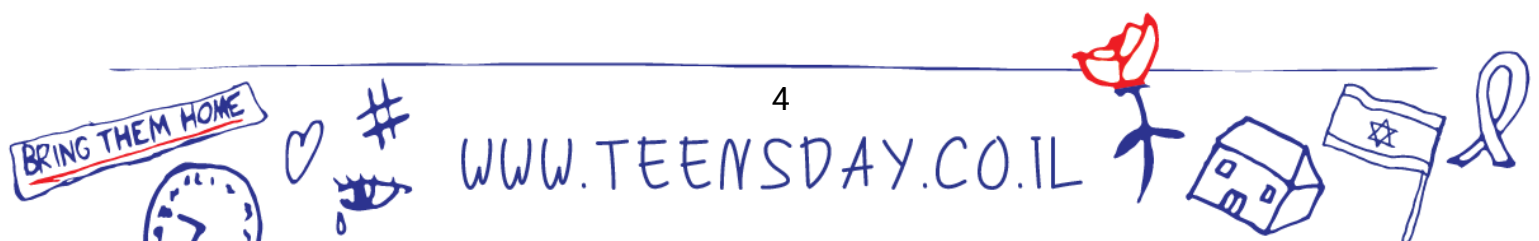
אינכם/ן לבד! גם לכם/ן כמנחים/ות יש תמיכה. אם זיהיתם/ן חניך/ה ששרוי/ה במצוקה, בחרדה או בכל אירוע חריג, דווחו לאיש/אשת מקצוע במסגרת שבה אתם/ן פועלים/ות. אנו זמינות עבורכם לכל התייעצות ושיתוף.

דגשים עיקריים לניהול שיח ערכי-חברתי

יש ליצור מרחב בטוח שבו כולם/ן יכולים/ות להביע את עצמם/ן ולנקוט עמדה, ולהימנע משיפוטיות או מפסילת דעות שונות במעגל.

יש להגדיר גבולות ונהלים ברורים לשיח. אין מקום לשיח אלים, מזלזל או פוגעני.

השיח הוא ערכי וחברתי, אך הוא איננו טיפולי. אם נדלקות במהלכו נורות אדומות, כגון פגיעה עצמית או אלימות, יש לפנות לגורמי המקצוע במסגרת.

מהלך הפעילות

המערך מורכב משני חלקים מרכזיים:

- 0 חלק א: אני כאן – בניית חוסן אישי, קבוצתי ולאומי
- 0 חלק ב: אנחנו כאן – קריאה לפעולה לטובת החברה והסביבה

היערכות לפעילות

- למערך מצורפים נספחים שיש להדפיס על פי צורך, בהתאם למספר החניכים/ות.
- מומלץ להיערך עם עמדת מחשב ומקור לטובת הקרנת הסרטונים המצורפים.
- חלק מהפעילויות דורשות מרחב פיזי, ולכן מוטב שהמשתתפים/ות ישבו במעגל (ולא ליד שולחן).

משוב ושמירה על קשר

מערך זה נכתב על ידי צוות פיתוח ההדרכה של אגף החינוך בויצו. הוא מלווה בקמפיין סושיאל שיעלה לקראת יום הנערה והנער מתוך מטרה להעלות את המודעות לנושא ולייצר שיח בהתאם למטרות לעיל.

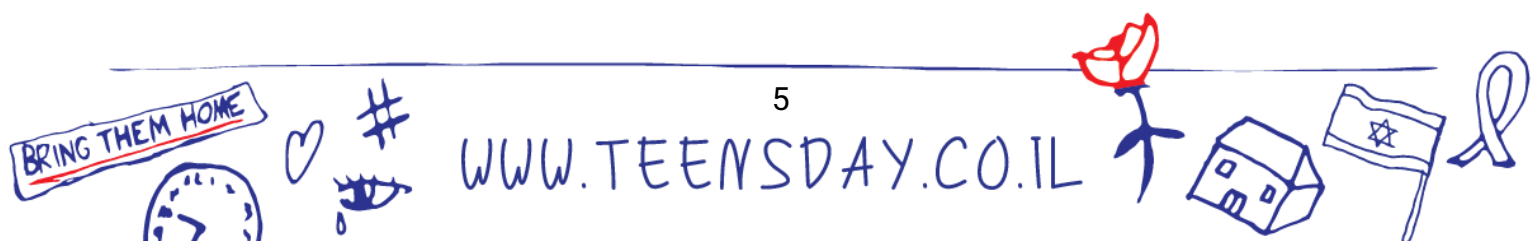
אנו פועלות לאורך כל ימות השנה על מנת ליישם תוכניות ופרייקטים ברוח החזון והערכים של ויצו. דעתכם/ חשובה לנו. נשמח לדעת על יוזמות ועל פרייקטים שאתם/ מובילים/ות בשטח, סביב יום הנערה ובכלל, וכן להכיר, ללמוד ולקדם את העשייה שלכם/ בכל דרך שנוכל. אתם/ מוזמנים/ות לפנות אלינו באמצעות הדואר האלקטרוני ו/או הרשתות החברתיות של ויצו:

Nitsans@wizo.org מנהלת תחום פיתוח הדרכה, אגף החינוך ויצו.

Talsg@wizo.org רכזת תחום פיתוח הדרכה, אגף החינוך ויצו.

Omerd@wizo.org מ"מ מנהלת תחום פיתוח הדרכה, אגף החינוך ויצו.

*מטעמי נוחות, נכתב המערך בלשון זכר, אולם כל הנאמר בו מיועד לכל המינים והמגדרים כאחד.

רקע כללי – יום הנערה הבינלאומי

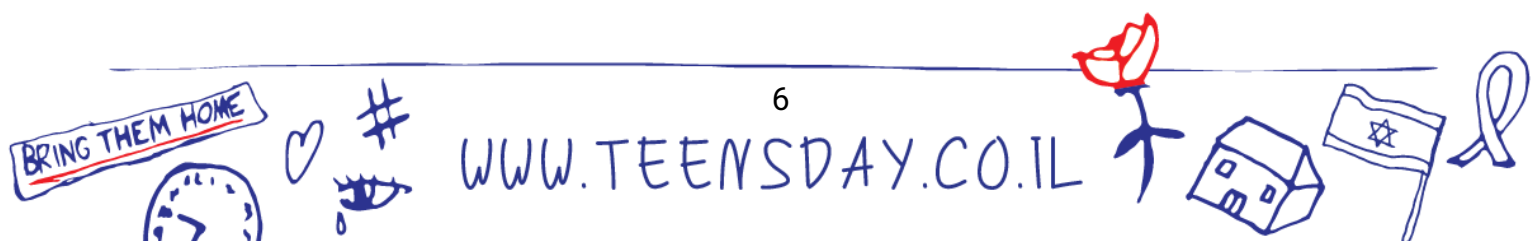
(לקוח מתוך מרחב פדגוגי – פורטל עובדי ההוראה משרד החינוך)

בשנת 2011 הכריזה המועצה הכללית של האו"ם על קיומו של יום הנערה הבינלאומי בכל שנה ב־11 באוקטובר.

מטרתו של יום זה, כפי שהוגדרה על ידי האו"ם, היא להדגיש את חשיבות הנושא בשיח הבינלאומי ולהעניק מרחב לצורך הכרה, דיון וטיפול בסוגיות שונות בחיי ילדות בעולם. ילדות ברחבי העולם, יותר מילדים, חשופות לסכנת עוני, אנאלפביתיות, עבדות, סחר לצורכי זנות, נישואין בגיל צעיר, מחלות ועוד.

לשמחתנו, במדינת ישראל ילדות אינן חשופות לסכנות במידה רבה כפי שהן חשופות להן במדינות אחרות בעולם, ועם זאת יש לחשוף את תלמידינו ואת תלמידותינו לנושא זה ולבצע בו את ההתאמות הנחוצות למאפייני החברה בישראל. תופעת האפליה כלפי בנות קיימת בכל המגזרים בישראל ולעיתים נובעת מהמאפיינים הייחודיים לקבוצות שונות בחברה, ולכן גם בישראל אנו מחויבים להעלות את הנושא למודעות ולעסוק בו. הדיון בהקשר של יום הנערה יכול לשמש נדבך נוסף בנושא "האחר הוא אני".

אנו מציעות לציין במערכת החינוך את "יום הנערה הבינלאומי" מדי שנה בשנה ולראות בו הזדמנות לעסוק בנושאים שונים ומגוונים הקשורים בחיי הילדות והילדים בארץ ובעולם, בהתאם לגיל. ביום כזה ניתן מרחב יצירתי למורות ולמורים שמעוניינים לעסוק בתחום, מתוך תפיסה פדגוגית של למידה משמעותית ורלוונטית לחיי התלמידים.

התפיסה הפדגוגית והערכית של ויצו – יום הנערה הבינלאומי

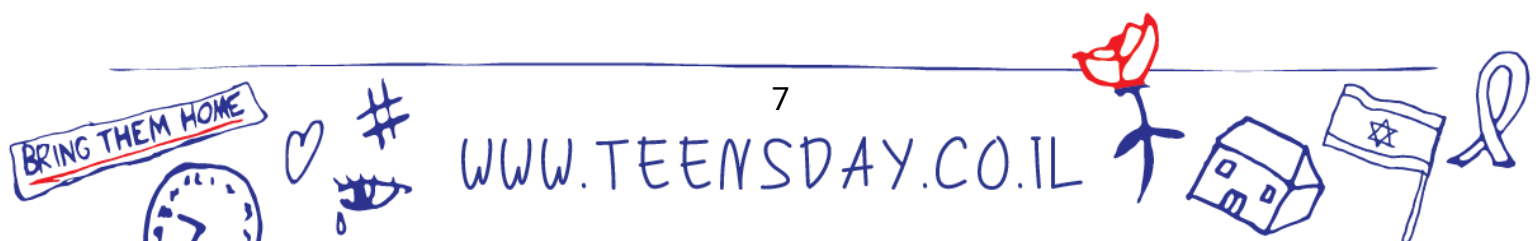
יום הנערה והילדה הוא גם יום הנער והילד

חשוב להדגיש: במסגרת חינוך מודע מגדרית, אנו שואפות להקיף תחומי תוכן רחבים שהמכנה המשותף לכולם הוא נושאים הנוגעים להיבט המגדרי של עולם הילדים והנוער, בדגש על אי־שוויון ועל האפליה המגדרית שמתקיימים גם היום כלפי נערות וכלפי נשים בישראל.

בהמשך לזאת, מטרתנו היא לייצר שיח פתוח, מקבל ומכיל מבחינה מגדרית ובשום אופן לא ליצור הדרה של ילדים ושל נערים כאמצעי לחיזוק של ילדות ושל נערות. במילים אחרות, הצו הבינלאומי של האו"ם להכיר בצרכים הייחודיים של ילדות ונערות, אין בו כדי להעלים עין מצרכים ייחודיים של כלל הילדים/ות והנערים/ות, שהם חוצי מין ומגדר. יתרה מזאת, אנו רואות חשיבות ביצירת שיח רב־מגדרי שיש בו גם משתתפות וגם משתתפים. שיח מודע מגדרית אומנם נובע מאי־שוויון, אולם יש בו כדי להשפיע באופן ישיר על נערים ועל ילדים מעצם הידע, החשיפה ושינוי הדיאלוג גם ביחס אליהם, ובכלל זה שיח רגשי פתוח יותר ותקשורת בדרכים לא אלימות.

יום הילדה והנערה הישראלי רלוונטי גם כיום

אף שתופעות של דיכוי, אלימות ואפליה על רקע מגדרי בישראל אינן רחבות היקף כמו במדינות העולם השלישי או במדינות אחרות ברחבי העולם ואף אינן דומות להן באופיין, אנו מאמינות שילדות ונערות בישראל עדיין חיות במציאות של אי־שוויון מגדרי בכל תחומי החיים ובכל רובדי החברה. נערה שנחשפת לאי־שוויון בשכר בין גברים לנשים, שחוה חוסר ביטחון אישי במרחב הציבורי או ששומעת בחדשות על הצטרפותה של אישה נוספת למניין הנרצחות – היא נערה שחיה במציאות של אי־שוויון, של דיכוי ושל אלימות.

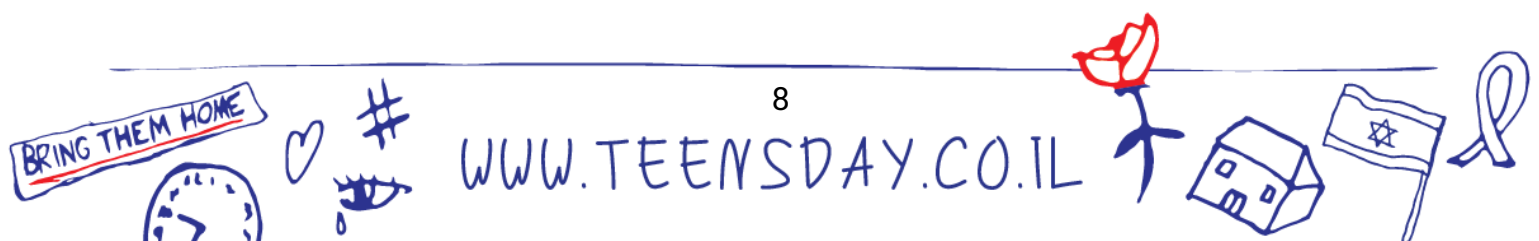

מידע על ארגון ויצו

"כאשר אחזנו לראשונה במחרשה לפני שנים רבות, היה לנו חזון לתחילת המולדת. חזון, בו דבקנו מול טרור, דם ובמאבק נואש. חזון, בו נאחזנו באמונה אין סופית ובאומץ עילאי והוא לא מש מעינינו. יהי רצון, שחזון זה לא יאבד כל עוד נשימה באפינו וימשיך ויפעם בנו ונזכה להעבירו ברור וזך לדורות הבאים. דורות של אחוות נשים יהודיות, אשר בידיהן תופקד המשימה להעבירו קדימה והלאה כך, שגם בתורן תשמורנה את שערי המולדת פתוחים ותקבלנה בברכה את כל הבאים בשעריה של הארץ המובטחת" (רבקה זיו, מייסדת ויצו, 1948).

לפני קצת יותר ממאה שנה נרקמה ברית בין נשים יהודיות שהחליטו לפעול במשותף להגשמת החלום הציוני ולקידום זכויותיהן של נשים ומקומן בתנועה הציונית, בארץ ישראל ובכלל. אותן נשים שהקימו את ארגון ויצו לראשונה הושפעו ללא היכר ממאבקן של הסופרג'יסטיות באנגליה, שמחו נגד מעמדן של הנשים במדינה ושפעלו למען מתן זכות הצבעה לנשים. בד בבד הלך והתגבש הרעיון הציוני, לצד תנועות ורעיונות אחרים שצמחו באותה התקופה בקרב היהודים באירופה ובארצות הברית. עם זאת לנשים היהודיות כמעט שלא ניתנה האפשרות לקחת חלק פעיל בתנועה הציונית ובמוסדותיה, מאחר שהתנועה ייעדה להן בעיקר את התפקידים המסורתיים של חינוך הילדים ושל הטיפול במשק הבית. הקמתו של הארגון אפשרה להן לקחת חלק פעיל, חלוצי ומוביל בבניין התנועה הציונית ובהגשמת החלום של הקמת בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל. פעילותו של הארגון נמשכה ללא לאות מרגע שהוקם, תוך כדי מלחמת העולם השנייה ואחריה ועד ימינו.

ארגון ויצו כיום – במספרים

47 פדרציות ברחבי העולם

46 סניפים ברחבי הארץ שבהם מרוכזת הפעילות הקהילתית במאות פרויקטים שונים

13,000 פעוטות מתחנכים ב־177 מעונות ויצו בשנה"ל 1

6,000 עובדים/ות שמועסקים ברובם בכפרי הנוער ומעונות היום

6,000 בנות ובני נוער המתחנכים/ות בחמישה כפרי נוער ובשמונה בתי ספר (חמישה מהם בתוך כפרי הנוער)

50 ביגודיות הפרוסות ברחבי הארץ – רשת החנויות יד שנייה הגדולה בישראל

29 לשכות משפטיות לסיוע לנשים נפגעות אלימות, שני מקלטים לנשים נפגעות אלימות ומרכזים נוספים למניעת אלימות במשפחה

תשעה פרויקטים חינוכיים בפריסה ארצית – לנוער ולצעירים/ות

ובקיצור – הארגון החברתי הגדול בישראל!

הידעתם?

ויצו הקימה את טיפת החלב הראשונה עם ארגון הדסה.

יו"ר ויצו רחל כהן־כגן וגולדה מאיר הן שתי הנשים היחידות החתומות על מגילת העצמאות.

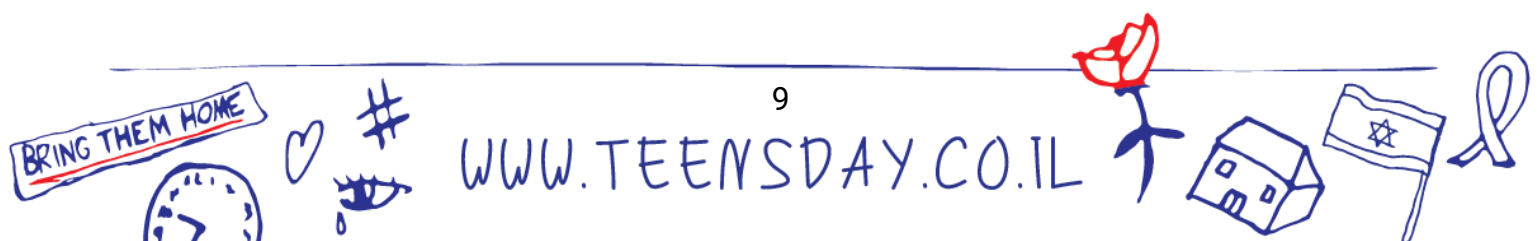
ויצו זה לא ראשי תיבות WIZO – Women's International Zionist Organization.

ויצו הקימה את מפלגת הנשים הראשונה (והאחרונה) בישראל – נ'.

ויצו חוקקה את חוק "שיווי זכויות האישה" בשנת 1951, החקיקה הראשונה בנושא שוויון זכויות האישה בישראל.

ויצו הקימה את הרשות להגנת הצרכן.

בשנת 2008 הוענק פרס ישראל לויצו בשיתוף ארגוני נשים נוספים על תרומתם המיוחדת לחברה הישראלית.

"אני כאן!"

יחידה מס' 1

פתיחה במליאה: יום הילדה והנערה הבינלאומי (10 דק')

נאמר: בשנת 2011 קבע האו"ם שבכל שנה ב-11 באוקטובר יצוין יום הילדה והנערה הבינלאומי. יום זה מתווסף לימים בינלאומיים אחרים: יום הילד ויום האישה.

למנחה: בשלב זה אפשר להקרין את הסרטון המצורף [בקישור](#).

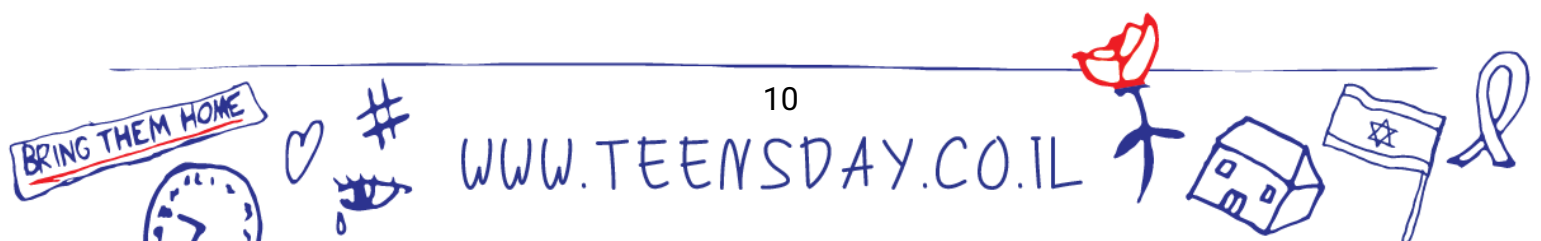
נשאל:

- למה לדעתכם בחר האו"ם לקיים את יום הילדה והנערה?
- מהי החשיבות שבקיום יום זה ברמה העולמית לדעתכם?

נאמר: יום הילדה והנערה הבינלאומי מבקש להעלות למודעות את מצבן של ילדות ונערות בעולם, בייחוד במקומות שבהם הן חשופות לאלימות, לעוני, למחלות וכיו"ב, ולהסב את תשומת הלב לצרכים הייחודיים של נערות שנבועים מאפלייתן המגדרית. אפליה זו מובילה פעמים רבות למציאות יום-יומית של קיפוח, של אלימות ושל התעללות. היום הזה מצטרף למעשה ליום האישה, העוסק באי-שוויון המגדרי בין גברים לנשים, וכן ליום הילד, העוסק בחשיבות ההכרה בזכויות של ילדים בחברה הכללית.

יום הנערה והנער בישראל

נאמר: ויצו החליטה לקדם את יום הנערה והנער כאן בישראל לצורך דיון חינוכי וציבורי בסוגיות שהן רלוונטיות למצבם של נערות ונערים בישראל. אף שהמועד הבינלאומי נקבע לחודש אוקטובר, לאור מאורעות השנה החולפת הוחלט לקיים את הפרויקט של ויצו בחודש דצמבר. השנה נציב במרכז השיח את התמודדותם של צעירים וצעירות עם אתגרים ומצבים שאותם לא הכרנו ועם מציאות לאומית, חברתית ואישית משתנה.

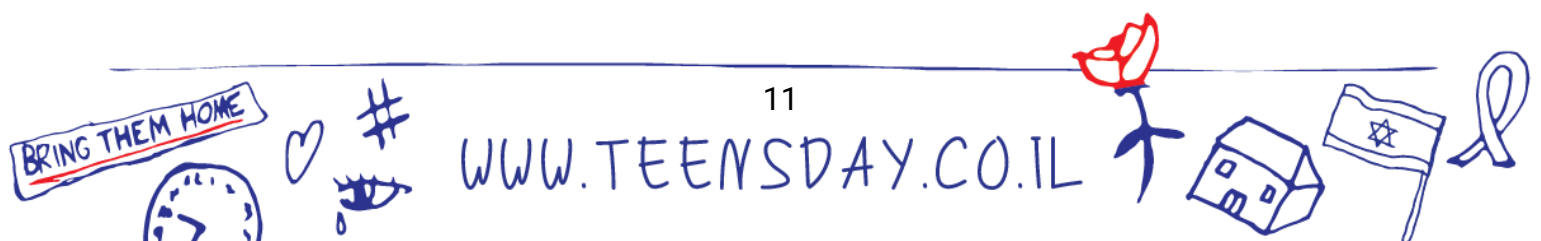
נרצה לשמוע מכם על חוויותיכם ועל אופני ההתמודדות שלכם עם האתגרים שהביאה איתה התקופה, ומתוכם להרחיב את המבט על התמודדות של נערים, נערות, צעירים וצעירות עם סיטואציות משבריות אחרות, לאומיות, חברתיות או אישיות, בין השאר מנקודת מבט מגדרית.

משחק פתיחה – הרוח נושבת (5 דק')

נבקש מאחד התלמידים לעמוד במרכז המעגל. את הכיסא שלו נוציא מהמעגל. בכל פעם נקריא משפט, וכל מי שהמשפט נכון לגביו יצטרך להחליף מקום עם מי שעומד במרכז המעגל. המטרה: לא להישאר במרכז המעגל ולמצוא כיסא לשבת עליו.

משפטים

הרוח נושבת על כל מי שלובש עכשיו מכנסי ג'ינס.
הרוח נושבת על כל מי שהשיער שלו מגיע מתחת לקו הכתפיים.
הרוח נושבת על כל מי שממש אוהב שיעור ספורט.
הרוח נושבת על כל מי שיש לו כלב בבית.
הרוח נושבת על כל מי שכדאי להביא לו שוקולד כדי לשמח אותו/ה.
בשלב זה אפשר לעודד את התלמידים העומדים במרכז המעגל להמציא משפטים משל עצמם.
הרוח נושבת על כל מי שיש לו קרוב משפחה שמשרת בסדיר או במילואים.
הרוח נושבת על כל מי שתפסה אותו אזעקה כשהיה מחוץ לבית.
הרוח נושבת על כל מי שצופה בחדשות בכל ערב.
הרוח נושבת על כל מי שיצא לו להתנדב מאז שהחלה המלחמה.
הרוח נושבת על כל מי שעוקב אחרי ערוצי חדשות והעדכונים בטלגרם.
הרוח נושבת על כל מי שלא מתגורר בביתו בגלל המלחמה.
הרוח נושבת על כל מי שמרגיש שמהו בו השתנה מאז 7 באוקטובר.
הרוח נושבת על כל מי שיש לו קרוב משפחה שאינו מתגורר בביתו בגלל המלחמה.
המשפטים דורשים התאמה ספציפית לתלמידים מחבל תקומה (עוטף עזה) וכן לתלמידים מקווי העימות בצפון.

למנחה: המשחק יכול להציף מגמות קבוצתיות רווחות ולהצביע על כיוונים אפשריים של שיח ופעילות שחשוב להעמיק בהם בהמשך. חשוב לשמור על מרחב בטוח במהלך המשחק ולא לאפשר להעלות משפטים פוגעניים ו/או שיפוטניים.

בתום המשחק נשאל: איך הרגשתם במהלך המשחק? האם גיליתם נקודות דמיון חדשות עם חברים מהכיתה? האם גיליתם הבדלים שלא ידעתם עליהם?

למנחה: כבר בשלב זה ננסה להוביל את השיח לזהות האישית אל מול הזהות הקולקטיבית של הקבוצה, ועל כן חשוב להתייחס לנקודות הדמיון והשוני בין חברי הקבוצה. מומלץ לשקף את התמונה הקבוצתית כפי שנראתה לצופה מהצד, למשל: ראיתי כי רוב הקבוצה עוקבת אחרי החדשות.

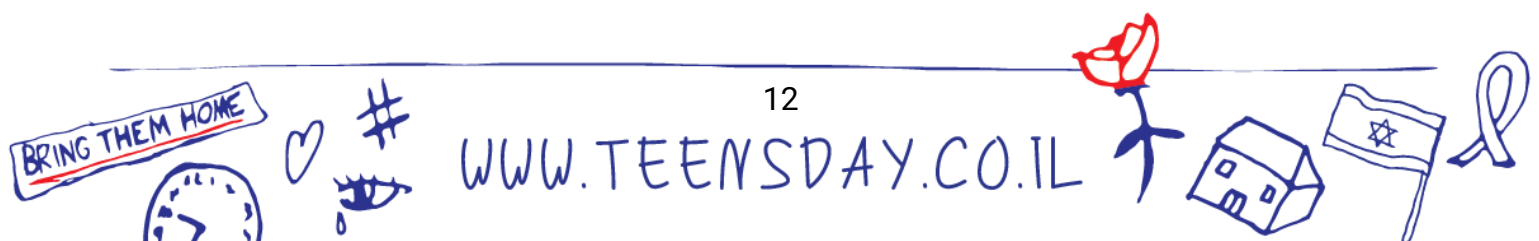
הפוסט שעוד לא נכתב (15 דק')

בקרוב, כשכל זה ייגמר, מה נגיד? מה נזכור? מה נספר? הזמן הוא בעוד שנה מהיום, אוקטובר 2025, ואתם יושבים לקפה/גלידה עם חבר או חברה. השיחה מתפתחת לסיכום של השנה החולפת: מה היה, מה עברתם מאז ועד עכשיו וכו'. אתם מחליטים שכל אחד מהחברים יעלה פוסט סיכום שנה לרשת החברתית. נסו לכתוב על הדף/קישור שלפניכם את הפוסט שתעלו, שבו תספרו על השנה האחרונה שעברה עליכם. בפוסט נסו להתייחס לתחושות, לרגשות, לעשייה, להצלחות ולאתגרים שאיתם התמודדתם השנה.

למנחה: יש לשכפל את [נספח מס' 1](#) בהתאם למספר החניכים והחניכות או ליצור עותק של [padlet](#) ולהציג קישור לסריקה.

במליאה

נאסוף תשובות מהקבוצה, ובה בעת נמייין אותן. מומלץ לרשום את התשובות הממוינות במקום שבו יוכלו להישאר עד סיום הדיון.

דוגמה למיון (המיון יתבצע על פי התשובות שיתקבלו):

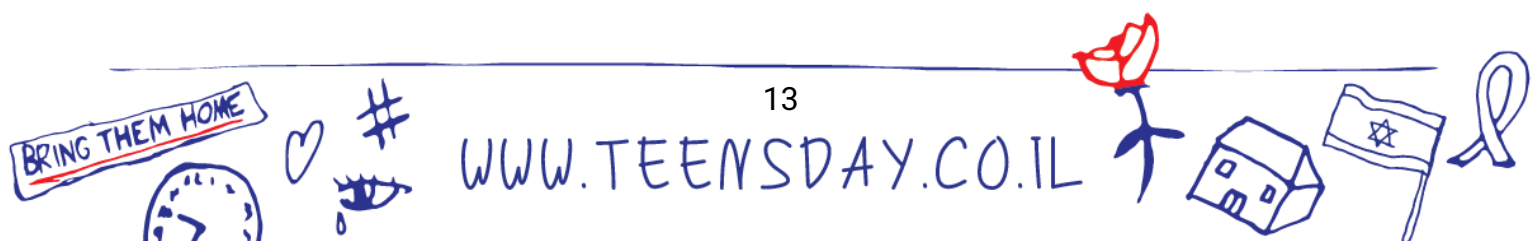
עובדות	רגשות	עשייה	אמונות
- ב־7 באוקטובר החלה מתקפה - היו אזהקות צבע אדום - אנשים ונשים נחטפו מביתם	- היה מפחיד - דאגתי למשפחתי כש... - התרגשתי כשראיתי...	- התנדבתי ב... - הלכתי ל... - עשיתי... - הייתי...	- הייתי בטוחה ש... - לא האמנתי... - תמיד האמנתי... - התחזקה האמונה

נשאל:

- איזו מציאות עולה מתוך הדברים שכתבתם?
- האם כולנו חווינו את אותה השנה, או שכל אחד חווה משהו אחר?
- האם יש קווי דמיון בין כולם? מה אפשר ללמוד מהדמיון זה עלינו כחברה?

נאמר: ב־7 באוקטובר 2023 נעשה טבח אכזרי על ידי מחבלי חמאס שחדרו לגבולותיה של מדינת ישראל מרצועת עזה. במהלך המתקפה נרצחו אנשים, נשים, ילדים, מבוגרים וצעירים, נחטפו אזרחים וזרים, ובהם גברים, נשים, מבוגרים, צעירים, ילדים ואפילו פעוטות ותינוקות. באותה השבת לחמו בגבורה חברי כיתות הכוננות וכיתות הביטחון שהיו מעטים מול רבים. רבים נפלו בקרבות ההגנה שהתנהלו ברחבי העוטף והדרום. בחלק מהיישובים הצליחו למנוע או לצמצם את ממדי האסון. בעקבות האירוע פרצה מלחמה שמטרותיה המרכזיות הן מיטוט ארגון הטרור חמאס והשבת החטופים והחטופות לישראל. מעבר ללחימה ברצועת עזה קיימות נקודות עימות נוספות בצפון הארץ ואף באילת ובערבה, ומתבצעים מעצרים וסיכולים של מתקפות טרור ביהודה ושומרון ובכל מדינת ישראל. נכון למועד כתיבת שורות אלו המלחמה טרם הסתיימה, יותר ממאה חטופים עדיין מוחזקים בשבי חמאס, מאות חיילי צה"ל ואזרחים נהרגו בקרבות בחזית ובעורף, עשרות אלפי תושבי הצפון מפונים מבתיהם ועשרות יישובים ניזוקו.

ובתוך המציאות הזאת, אנחנו כאן, כל אחד ואחת מאיתנו מתמודדים ומוצאים את הדרך להמשיך לחיות, לקיים שגרה מלאה ככל האפשר, למרות האבל, הקושי וחוסר הוודאות ולצידם. אנחנו כאן, ויש לנו כוחות להשתקם ולשקם, לצמוח ולהצמיח – את עצמנו, את הסביבה הקרובה ואת החברה הישראלית כולה.

חוסן (15 דק')

נבקש משני מתנדבים להציג בפנטומימה (מבלי לספר לקבוצה מראש) שני מושגים בעת ובעונה אחת:

מתנדב 1 יציג את המשפט: **איש חזק** ומתנדב 2 יציג את המשפט: **אישה חזקה**.

אחרי שהקבוצה הצליחה לגלות מהם שני המושגים, נשאל:

למה מתכוונים כשאומרים איש חזק? אדם חזק?

למה מתכוונים כשאומרים אישה חזקה?

נסו להגדיר במשפט מהו איש חזק או אישה חזקה, מבלי להשתמש במילה חזק או חזקה.

מה ההפך מחזק? מה זה אומר להיות איש חלש או אישה חלשה?

שמעתם על המושג חוסן? משתמשים בו הרבה לאחרונה. מה זה חוסן?

מה ההבדל בין חוסן אישי, חוסן משפחתי, חוסן קהילתי וחוסן לאומי?

מה הקשר בין חוסן אחד לאחר, למשל בין חוסן לאומי לחוסן אישי?

האם להיות בעל חוסן ולהיות חזק זה אותו הדבר? מה דומה ומה שונה ביניהם לדעתכם?

האם אדם בעל חוסן הוא אחד שיבקש עזרה מאחרים?

האם אדם בעל חוסן יכול להראות חולשה?

נאמר: כשאנחנו מדברים על "להיות חזקים" בדרך כלל הכוונה שלנו היא טובה ואנחנו מתכוונים לומר: "להצליח להתמודד עם הדברים הקשים שעוברים עלינו". עם זאת חשוב לזכור שכשאנחנו חושבים במונחים של חזק/חלש, אנחנו מחלקים את האנשים לטובים ולפחות טובים ושוכחים שאנחנו שונים מאוד זה מזה; כל אחד מאיתנו מגיב אחרת ולכל אחד מאיתנו דרכי התמודדות שונות. חשוב לזכור את זה אם רוצים לקדם חברה פתוחה ומקבלת, שיש בה מגוון ועושר של כישרונות ושל סגנונות.

כשאנחנו מדברים על חוסן אנחנו גם מדברים על היכולת שלנו להתמודד ולצמוח מדברים קשים שקורים לנו. זה לא אומר שאנחנו לא יכולים להראות חולשה או לבקש עזרה; כשאנחנו מאפשרים לעצמנו לחוות חולשה ולדבר עליה או מבקשים עזרה – זו דרך מצוינת להתמודד עם הקושי. חוסן הוא מושג שמשתמשים בו הרבה במצבי חירום כמו זה שאנחנו חווים וחווים. בדרך כלל הכוונה היא ליכולת שלנו להתמודד עם מצב החירום ולהמשיך להיות פעילים ובעשייה חיובית. כדאי להסתכל על החוסן כעל שריר שאפשר לפתח ולאמן אותו.

לדוגמה: החוסן שלכם התפתח מאוד בזכות העובדה שעברתם את השיא של מגפת הקורונה והתמודדתם עם הלחץ ועם הקושי שהיא יצרה בחיים שלכם.
אף על פי שהמלחמה שונה מאוד ממגפת הקורונה, המגפה בנתה אצלכם חוסן מסוים שאתם יכולים להשתמש בו כעת.

נשאל:

יש לכם רעיונות ודוגמאות לזה? (התמודדות עם חוסר ודאות, התמודדות עם פחד, התמודדות עם הישגים בבית זמן ממושך).
האם ישנם מצבי לחץ נוספים שהתמודדתם איתם ושחזקו את החוסן שלכם? תרצו לשתף בהם?
האם אתם מכירים דרכים נוספות לחזק את החוסן האישי, המשפחתי או הלאומי?
מישהו רוצה לשתף בסיפור ששמע עליו, שאפשר ללמוד ממנו ולבנות ממנו חוסן?

גיבורים בעל כורחם (15 דק')

בחלק הבא מובאים סיפוריהם של אנשים ונשים, קבוצות וקהילות שפעלו בצורה יוצאת דופן ושגילו תעצומות נפש וכוחות פנימיים במלחמת חרבות ברזל.
למנחה: מומלץ לבחור שלושה-ארבעה סיפורים ולא להציג את כל הסרטונים המוצעים. כמו כן יש להפעיל שיקול דעת בבחירת הסרטונים ולהציג את אלה שמתאימים לגיל החניכים ולרקע שלהם על פי ההיכרות עם הקבוצה. **הסרטונים מציגים סיפורים מורכבים שעשויים להיות קשים להאזנה ולצפייה. אנא פעלו ברגישות הנדרשת.**

[רפ"ק מאלי שושנה](#)

[רמי דודיאן](#)

[רפ"ק שפרה בוכריס](#)

[ענבל ליברמן](#)

[הטנקיסטיות שהצילו קיבוץ](#)

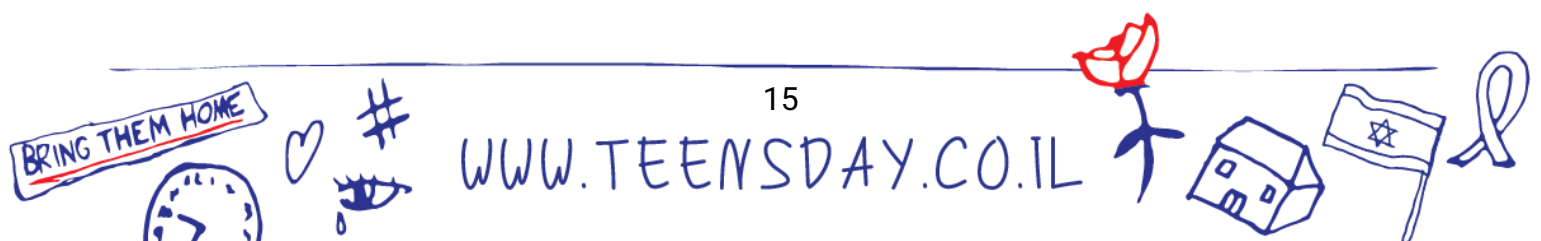
[החמ"ל של ענבל](#)

[בני נוער שפוננו מבתייהם](#)

[חוגגים מימונה בקיבוץ](#)

[ארגון זק"א מלחמת חרבות ברזל](#)

[חסמבה – צעירי משפחות החטופים](#)

דיון קבוצתי (10 דק')

לאחר הצפייה נחלק את הקבוצה לקבוצות דיון קטנות של שלושה-ארבעה חניכים. כל קבוצה תקבל דף עם שאלות לדיון קבוצתי ([נספח 2](#)), ובסיומו יציגו נציגי הקבוצות בפני המליאה את התובנות שהעלו:

האם הכרתם את האנשים או את הקבוצות שהוצגו?

תוכלו לזהות מה היה המניע לפעולתם?

האם לדעתכם הם חזקים? מדוע?

קראו שוב את ההגדרה של המושג "חוסן". האם אפשר לומר כי לאדם או לקבוצה

מהסרטונים יש "חוסן"?

האם אתם מכירים סיפורים נוספים כאלו? כתבו אותם.

סיכום במליאה (10 דק')

נאמר: כל קבוצה בחנה את האנשים ואת הקבוצות שבהם צפינו בסרטונים ולמדה על מניעיהם ועל כוחותיהם. כעת נציגי הקבוצות יציגו את התובנות הקבוצתיות במליאה.

למנחה: בשלב זה כל אחד מהנציגים יציג את התובנות הקבוצתיות. על מנת לא לעייף את החניכים, מומלץ לבחור שתי שאלות שאליהן יתייחסו הנציגים. אפשר לבחור שאלות שונות עבור כל קבוצה. תוך כדי הצגת התשובות, חשוב לשקף את קווי הדמיון והשוני בין התשובות שנתנו ובמידת הצורך להעמיק בהן.

גם בחלק זה נרצה לשלב בשיח את מאפייני הזהות של האדם או של הקבוצה שנבחרו שבאים לידי ביטוי בפעולתה, אל מול האופן שבו השפיעה הפעולה על עיצוב הזהות הקולקטיבית.

נסכם: כל אחד מהאנשים, מהקבוצות ומהקהילות שהכרנו נאלץ להתמודד עם אירועי 7 באוקטובר, מי בהיבט הצבאי, מי בהיבט הקהילתי ומי בהיבט האזרחי. מכל אחד מהם אפשר ללמוד על אופי הפעולה ועל המניעים מאחוריה, כמו גם על המטרות ועל ההישגים שבסופה. עם זאת אפשר למצוא חוט מקשר בין כולם – כולם פעלו כי הרגישו מחויבים לעשות זאת; לטובת האחר וגם לטובתם שלהם, ככלי להעצמה, להתגברות ולפיתוח חוסן אישי, קהילתי ולאומי כאחד.

אני כאן?! (10 דק')

נאמר: "אני כאן!" הוא הנושא השנתי הנבחר של יום הנערה 2024. מה זה אומר בעצם?
למנחה: יש להציג את הלוגו של הנושא השנתי ([נספח מס' 3](#)) וכן להיכנס לעמוד הנחיתה המצורף בקישור.

במליאה

נשאל: מה זה "אני כאן" לדעתכם? למי/למה זה מתייחס?
נקיים סבב שבו כל חניך יתייחס בקצרה לאמירה "אני כאן" ויתאר את משמעותה לדעתו. נכתוב את התשובות על הלוח.

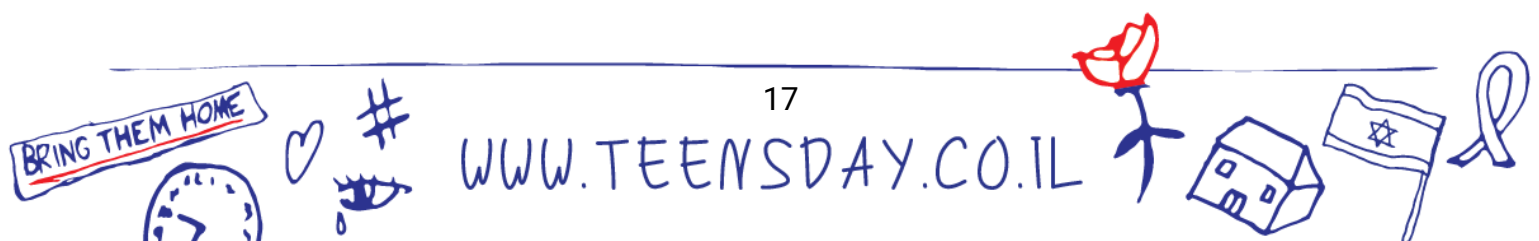
למנחה: בשלב זה חשוב להקפיד על סבב מהיר, בלי להעמיק בכל תשובה ותשובה, על מנת לשמור על ערנותם ועל סקרנותם של החניכים. חשוב לחבר את השאלה לדיון הקודם, גיבורים בעל כורחם.

נשאל: מה זה "אני כאן" בשבילי?
נקיים סבב נוסף שבו כל אחד מהחניכים יתייחס לאמירה "אני כאן" ולמשמעותה עבורו. נכתוב את התשובות על הלוח בצבע אחר.

למנחה: במידת האפשר, מומלץ לכתוב את התשובות העולות בסבב זה ליד התשובות מהסבב הקודם וליצור טבלה של שתי עמודות.

אפשרות נוספת:

אפשר לחלק לחניכים שני פתקים בצבעים שונים ולבקש מהם לענות על שתי השאלות, אחת על כל דף (יש לקבוע מראש אילו פתקים מיועדים לאיזו שאלה, למשל בפתק הצהוב עונים על שאלה 1 ובפתק הוורוד עונים על שאלה 2). לאחר שסיימו לכתוב יניחו החניכים על הרצפה את כל הפתקים הצהובים ולידם את כל הפתקים הוורודים. ייתכן שיהיו כפילויות וחזרות על תשובות, שיציפו מידע משמעותי על תפיסת המציאות של הקבוצה.

בסיום הסבב:

נתייחס לתשובות החניכים ונזהה את הנושאים הבולטים ביותר שעולו ביחס לכל אחת מהשאלות. לבסוף נאתר קווי דמיון ושוני בין התשובות האישיות (שאלה 2) ובין השאלה הכללית (שאלה 1).

סיכום

למנחה: ישנן כמה אפשרויות לסיכום היחידה. יש לבחור באפשרות הטובה ביותר בהתחשב בזמן שנותר, אולם חשוב להותיר די זמן לצורך סיכום משמעותי והכנה ליחידה הבאה.

אפשרות א (5 דק')

הקרנת הסרטון של השיר "[דווקא בגלל זה אני נשאר](#)". מילים: נעם חורב, לחן: עילי בוטנר ביצוע: מה קשור.

נשאל: מהו ה"דווקא" שלכם שבגללו אתם נשארים?

למנחה: אפשר לצפות שיעלו תשובות כגון "אין לי ברירה" ו"כי ההורים החליטו". חשוב לעודד את החניכים למצוא את המקום שלהם בסיפור הישראלי ובזהות הישראלית, שמאפשר להם לומר באופן ברור ומובהק: "אני כאן".

אפשרות ב: משימה קבוצתית (10 דק')

כל קבוצה תקבל את מילות השיר "[דווקא בגלל זה אני נשאר](#)". מילים: נעם חורב, לחן: עילי בוטנר ביצוע: מה קשור.

נבקש מהם לכתוב שני בתים נוספים לשיר שמבטאים את ה"דווקא" הקבוצתי שלהם, ובסיום הכתיבה להיערך להצגת הבתים הנוספים במליאה.

למנחה: כדאי לעבור בין הצוותים בזמן ביצוע המשימה ולעודד את החניכים לפרט ולהיות יצירתיים ככל האפשר.

במליאה

כל קבוצה תתבקש להציג את הבתים שכתבה, בהקראה או בשירה, לבחירה. אם הזמן מאפשר זאת, אפשר לכתוב את הבתים הנוספים על הלוח, כך שכל הקבוצה תוכל להצטרף בשירה.

סיכום

עבור כולנו השנה האחרונה רצופה באתגרים שדורשים מכל אחד ואחת ואיתנו התמודדות חדשה ואחרת, לעיתים תוך גילוי של כוחות פנימיים שאפילו לא ידענו שיש בנו. לצד הקושי, המורכבות, העצב, השכול והאובדן שהביאה איתה תקופה זו – דווקא בגלל זה **אנחנו כאן**. אנחנו כאן כדי להישאר; לבנות, לצמוח, לשקם ולהשתקם.

בסיום הפעילות אנחנו מזמינות אתכם להצטרף לקמפיין הדיגיטלי של "אני כאן" שיעלה במהלך חודש דצמבר בעמודי ויצו ברשתות החברתיות.

יחידה מס' 2

"כאילו מעפר פורחת שושנה" (רחל שפירא)

ביחידה הקודמת עסקנו בזהות האישית של הפרט, במה שעבר עלינו, בחוויות האישיות שלנו מהשנה החולפת, בסיפורים מעוררי השראה של אנשים, קבוצות וקהילות ובמשמעות של האמירה "אני כאן" בעיקר במובן האישי.

בסיום הפעילות חיפשנו את ה"דווקא" שלנו כקבוצה, והיחידה הנוכחית היא הקריאה לפעולה ולהנעה של בני ובנות הנוער לעשייה, תוך ניצול הכוחות האישיים והקבוצתיים לטובת הקהילה והחברה.

חלק זה של היחידה שם דגש על מעורבותם האזרחית של החניכים לטובת הבניית הזהות הקולקטיבית המשתנה של החברה הישראלית, תוך ניצול כוחם כמשאב חברתי משמעותי, וכפי שאמר יצחק רבין ז"ל: "אוצר הטבע הרציני ביותר שלנו הוא הילדים שלנו".

פתיחה: אני כאן, אבל גם כאן (10 דק')

במליאה – גרף אנושי

נקריא עשרה היגדים המתייחסים להתמודדות עם אתגרים אישיים וחברתיים. אלו שמסכימים או שההיגד נכון לגביהם יעמדו במקומם. במהלך הפעילות נבקש מהחניכים לבחון את התזוזות בחדר. חשוב להפנות את תשומת הלב של הקבוצה למצבים שבהם כולם עומדים, אף אחד לא עומד, רק אחד עומד וכו'.

אפשרות נוספת: נגדיר ציר של מסכים-לא מסכים בין שני קצוות החדר (אפשר לשרטט אותו על הלוח) ונבקש מהחניכים לזוז בחדר על פי המידה שבה הם מסכימים עם כל היגד או מתנגדים לו. לאחר הקראת היגד ושינוי מצב החניכים, נתייחס לאלו שעומדים/יושבים (על פי האפשרות הראשונה) או נמצאים בקצוות החדר (על פי האפשרות השנייה) ונברר איתם את עמדתם. חשוב לזכור: חלק מההיגדים עוסקים בנושאים רגישים, ולעיתים החניכים יימנעו מלפרט מעבר לתנועה, וזה בסדר! זהו כוחו של התרגיל, הבעת עמדה ללא מילים.

ההיגדים

<u>למנחה:</u> יש להקריא את ההיגדים בסדר אקראי, בכל פעם משפט מקטגוריה שונה, ללא ציון הקטגוריות.	
יש לי חשיבה יצירתית האמת חשובה לי ואילחם עליה חשוב לי לעשות מעשים טובים עבור אחרים אני מעדיף לעבוד לבד (ולא בקבוצה) לרוב אני עושה דברים בלי לחשוב עד הסוף על ההשלכות יש בי אמונה שהכול יהיה בסדר	זיהוי כוחות פנימיים (מומלץ להקריא את כל ההיגדים בחלק זה, לא באופן מרוכז)
בטוח אתגייס לפני המלחמה התלבטתי בנוגע לגיוס, אבל עכשיו אין שאלה	הכנה לשירות משמעותי
כשעצוב לי אני פונה לאוכל מנחם כשאני במצב רוח לא טוב או כשהמצב מטריד אותי אני מדבר על כך עם אנשים אני יודע איך לשפר את מצב הרוח שלי	דברים שעושים לי טוב
אני מתעדכן בחדשות בכל יום, כל היום כל החברים שלי מדברים על המצב אני משתדל להימנע ככל האפשר ממידע כזה	חדשות ואקטואליה
אני נוהג להתנדב באופן קבוע עשייה לטובת האחר גורמת לי להרגיש טוב במהלך המלחמה התנדבתי בפעם הראשונה בחיי	עשייה ותרומה לקהילה

נאמר: בתרגיל ראינו כי גם בקבוצה שלנו יש עמדות שונות שמביאות לידי ביטוי אמונות, מחשבות ותפיסות שונות, כפי שהן מתקיימות, כנראה, בכל קבוצה.

נשאל:

האם היו היגדים שבהם כולם קמו/עמדו בצד אחד?

האם היו היגדים שבהם אף אחד לא קם?

מה אפשר ללמוד מכך עליכם, כבני ובנות נוער?

האם לדעתכם אפשר לנצל את השוני ביניכם לטובת עשייה משמעותית כלשהי?

אז מה קורה כאן? (20 דק')

במליאה

נשאל:

בשנה האחרונה החברה הישראלית מתמודדות עם מציאות של מלחמה מתמשכת. מהו לדעתכם האתגר הגדול ביותר, שאיננו ביטחוני, בימים אלו? (למשל חוסר יציבות פוליטית, מצב כלכלי לא יציב, תושבים מפונים מבתיים, שביתה של ארגוני המורים, משפחות רבות מתחת לקו העוני). נקיים סבב תשובות.

למנחה: חשוב לאתגר את התשובות של החניכים ולבקש מהאחרים להגיב ולהתייחס אליהן. כמו כן מומלץ לפרק את התשובות באמצעות שאלות מנחות ולא להסתפק בכותרות. למשל, אם תלמידה אומרת שלא טוב שאנשים מפונים מהבית, נשאל: מה לא טוב בזה? למה זו בעיה? את התשובות מומלץ לאסוף ולכתוב על הלוח בצורה ברורה, כך שאפשר יהיה להתייחס ולהגיב אליהן.

מה מתוך הכתוב על הלוח קשור אליכם?

למנחה: גם בהתייחס לשאלה זו, חשוב לאתגר את התשובות של החניכים, להגיב להן ולתת דוגמאות שממחישות את האופן שבו הן קשורות אליהם.

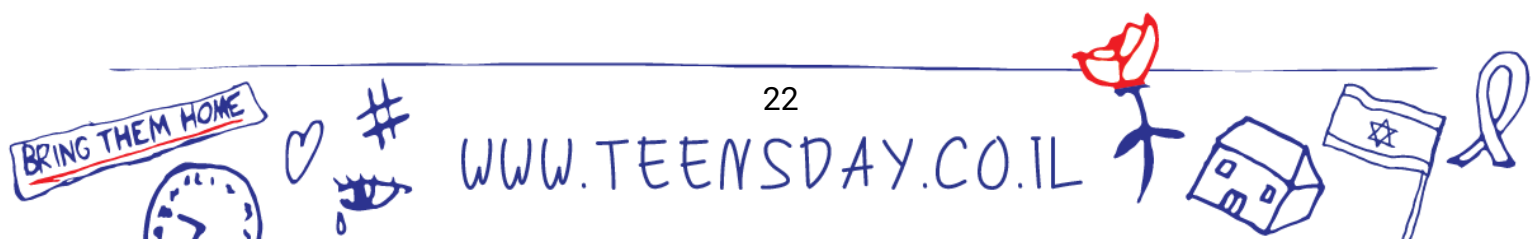
האם יש לכם כבני ובנות נוער אפשרות להשפיע ולשנות?

יש למישהו דוגמאות לעשייה שלכם? (בבית הספר, בחוג, בתנועה, בקהילה)

במליאה

נאמר: ביחידה הקודמת הכרנו את המושג "חוסן" (היכולת שלנו להתמודד לחץ בכלל ועם מצב החירום הנוכחי בפרט ולהמשיך להיות פעילים ובעשייה חיובית). אחת הדרכים לבנות ולפתח את החוסן האישי, הקבוצתי והקהילתי היא עשייה. כעת נצפה בשני סרטונים המציגים עשייה של בני ובנות נוער.

למנחה: הסרטונים מציגים נושאים שונים מנקודות מבט שונות. מומלץ לבחור סרטון אשר יתאים בצורה הטובה ביותר לאופי הקבוצה ולמורכבותה בהתבסס על הידע האישי ועל ההיכרות המוקדמת עם החניכים.

החיים שאחרי 7 באוקטובר

למנחה: הסרטונים הבאים מציגים את סיפורו של "בית החינוך נופי הבשור" אשר ממוקם בעוטף, שתלמידיו והצוות החינוכי בו מגיעים מיישובי העוטף. ב־7 באוקטובר נרצחו אחד־עשר תלמידים ושלושה אנשי צוות, ותשעה תלמידים ושתי מורות נחטפו ושוחררו. על סיפורו של בית הספר במלחמה תוכלו לקרוא [בקישור המצורף](#).

לפני הצגת הסרטונים מומלץ לעשות הקדמה ולספר לחניכים בקצרה על בית החינוך.

["לא הכל הרוס" \(כתבה, חדשות 13\)](#)

[סרטון מגמת תקשורת נופי הבשור](#)

התנדבות בני ובנות נוער בימי הקורונה

למנחה: הסרטונים הבאים לקוחים מתוך סדרת כתבות של "כאן 11" העוסקות בהתנדבות בני ובנות נוער. הסרטונים צולמו בתקופת הקורונה, אך אפשר וכדאי לעשות את החיבור ולמצוא את קווי הדמיון בין התנדבות הנוער בזמן הקורונה ובין התנדבותם באותם מקומות גם במהלך המלחמה.

[עמותת סח"י](#)

[עובדים בחקלאות](#)

[חברים לרפואה](#)

התנדבות בעולם

[על התנדבות בני ובנות נוער \(טד\)](#) (הסרטון באנגלית, יש ללחוץ על אופציית הכתוביות).

נאמר: ילדים ונוער בישראל ובכל רחבי העולם מבינים את הכוח האדיר שנמצא בידיהם לשנות את המציאות שבה הם חיים וגם להתעצם "על הדרך".
ועכשיו אתם – מה אתם מרגישים בנוגע לזה?

דיון בקבוצות: מעצבים חברה (20 דק')

בהמשך לסרטונים שהוצגו בפתיחה יתבקשו החניכים לבחון את כוחם להשפיע על המציאות ועל סביבתם הקרובה בהיבט של תרומה לקהילה, התנדבות ועזרה לזולת.

למנחה: יש לחלק את הקבוצה לקבוצות קטנות של ארבעה־חמישה חניכים ולשכפל את [\(נספח 5\)](#)

התאם למספר הקבוצות הצפויות. כל קבוצה תקבל דף שאלות לדיון.

שאלות לדיון בקבוצה #1:

למה חשוב, או לא חשוב, לתרום ולעזור לקהילה ולסביבה הקרובה?
מה יוצא לי מזה (אם בכלל)?
על מה אני יכול להשפיע בסביבתי הקרובה?
מה נדרש ממני לשם כך? מיהם השותפים הדרושים לי לשם הצלחה?
איך אדע שהצלחתי?
האם אני כבר מעורב בעשייה קהילתית (באופן חד-פעמי או קבוע)?

למנחה: בזמן שהקבוצות מתדיינות חשוב לעבור ביניהן, להתערב בדיון, לשאול שאלות ולאתגר את התשובות. חשוב להפנות את תשומת ליבם של החניכים לנקודה בזמן שבה הם יכולים, באמצעות עשייה, לעצב את החברה הישראלית כולה, בייחוד בתקופה זו. כמו כן, חשוב להכיר את רוח התשובות בקבוצה לטובת ניהול הדיון הבא.
לאחר מחצית הזמן (10 דק') נעצור את עבודת הקבוצות לטובת דיון קצר במליאה.

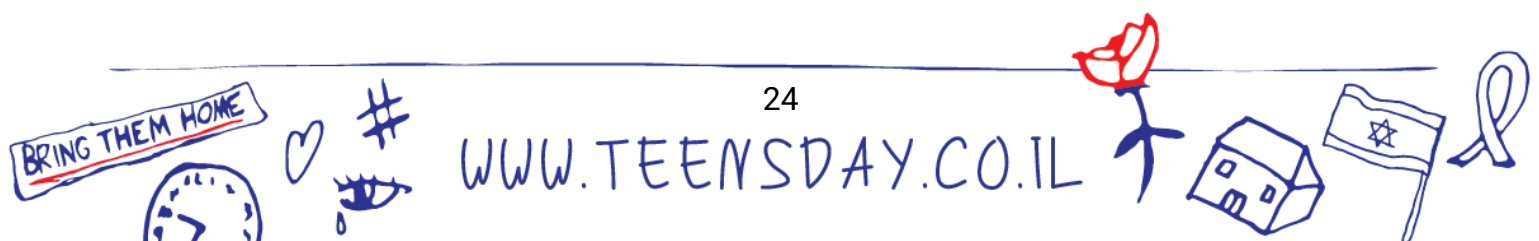
במליאה

נשאל: מהם מעגלי ההשפעה שלכם כבני ובנות נוער? על מי ועל מה אתם יכולים להשפיע? מהו מקומכם בעיצובה של הזהות הישראלית בתקופה מורכבת כזו?
נקיים סבב תשובות קצר, על פי הדיונים בקבוצה.

נאמר: עשייה של בני ובנות נוער למען החברה והקהילה תורמת להן, אבל גם מפתחת בנוער אחריות ואמפתיה לאחר, מחזקת את הביטחון ואת הערך העצמי שלהם ומזמנת הזדמנויות חדשות ומפגשים חברתיים מגוונים.
כמו שהצגנו בתחילת היחידה, עשייה היא כלי להתמודדות עם לחץ ולפיתוח חוסן, בד בבד עם חיזוק תחושת המסוגלות של הנוער, העמקת תחושת המשמעות, פיתוח גמישות מחשבתית ועוד. כל אלה מעצימים את היכולת להתמודד עם אתגרים ולהתאושש ממצבי משבר.

חזרה לקבוצות

למנחה: בשלב זה אפשר ליצור קבוצות חדשות או להמשיך את הדיון בקבוצות הקיימות.

שאלות לדיון בקבוצה #2:

האם בכוחי להשפיע?

אני כאן ואני יכול להשפיע על...

אילו כוחות יש בי לשם כך?

מיהם השותפים הדרושים לי לשם הצלחה?

איך אדע שהצלחתי?

במליאה – סיכום היחידה: אני כאן, ואתה? (10 דק')

נאמר: ביחידה הזו ניסינו לעורר שיח כיתתי/קבוצתי סביב המשבר הנוכחי בדגש על הצמיחה מתוכו. לצד המשבר והשבר רצינו להדגיש את הכוחות הפנימיים של כל אחד ואחת מכם ושל הקבוצה כולה; את היכולת שלכם לצמוח, להשתקם ולהיבנות מחדש **כפרטים וכחברה**, מתוך אמונה בכם, דור העתיד של מדינת ישראל וכוח חיוני בשיקום החברה הישראלית ומדינת ישראל ובשינוי לטובה. עוד מימיה הראשונים של מדינת ישראל, נקשר קשר ברור וחזק בין עשייתם וכוחם של בני ובנות נוער לבין עיצוב אופייה של החברה הישראלית והמדינה המתהווה.

לפיכך, הועלתה והודגשה שוב ושוב חשיבות תפקידיהם בעת ההיא, בפעולותיהם בתחושת השליחות וההגשמה, ובפיתוח זהותם כנוער ציוני חלוצי הפועל למען מדינתו.

מובאים דבריו של דוד בן גוריון, ראש הממשלה הראשון, בכנס תלמידים שנת 1954:

"...עוד זמן נעמוד במאבק קשה עם כוחות עוינים מבחוץ. אבל נצחוננו בחזית הבינלאומית תלוי בראש וראשונה בחוסננו הפנימי, הכלכלי, התרבותי, המוסרי והצבאי בישראל. חוסן זה מותנה במידה רבה בפעולת המדינה... אבל מדינה אינה כלי-יכולה, ומראשית ייסודה היה ברור, כי המשימות הגורליות המוטלות על דורנו לא יבוצעו בלי יוזמה מתנדבת, בלי יוזמה חלוצית של טובי הכוחות בעם, וקודם כל – בנוער..."

...הגורם המכריע בקיום בטחוננו, ובטחוננו פירוש קיומנו, זהו דמות האדם בישראל: רוחו, אופיו, גבורתו, יזמתו, חזונו, נאמנותו. דמות האדם בישראל פירושה קודם כל – דמות הנוער בישראל, יכולתו היוצרת יוזמתו החלוצית, נאמנותו לשליחות שהטילה עליו ההיסטוריה בדורנו...

...אתם תלמידי בתי-הספר התיכוניים... עליכם להניח היסודות הנאמנים לעתיד האומה והמולדת...

אם הנוער יאמר: עלה נעלה, – תענה לעומתו ההיסטוריה: יכול תוכלו."

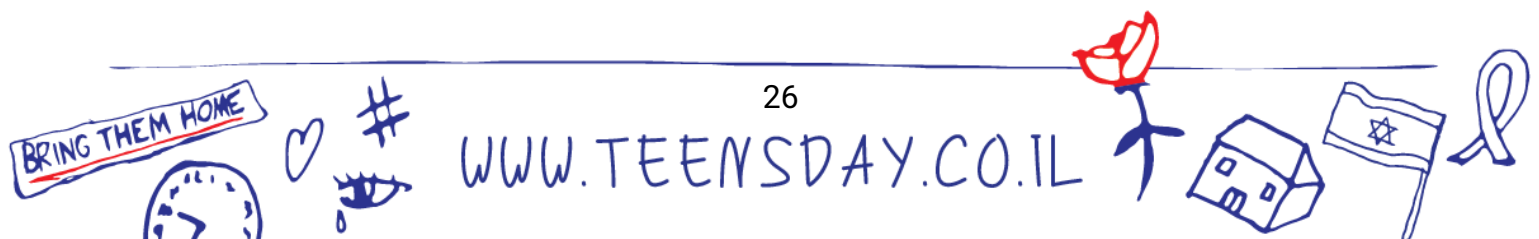

גם היום, כמו אז, פעולותיהם וכוחם של בני ובנות הנוער להתפתח, לצמוח, להתעצב ולהתעצם מתוך המשבר הגדול ביותר שידעה מדינת ישראל, הם אלו שיעצבו את הזהות הקולקטיבית המשתנה של החברה ואת היכולת של המדינה והחברה, כאחד, לצמוח מתוך המשבר לטובת עתיד בטוח וטוב יותר לכולנו.

לכל אחד ואחת מכם יש תפקיד מהותי בעיצוב הזהות הישראלית המתהווה, בחיים שבמהלך המלחמה ובחיים שאחריה. בכוחכם להשפיע ולשנות, לפעול ולעשות לטובת העתיד של כולנו.

נשמח אם תשתפו אותנו בתוצרים שלכם דרך עמודי ויצו ברשתות החברתיות.

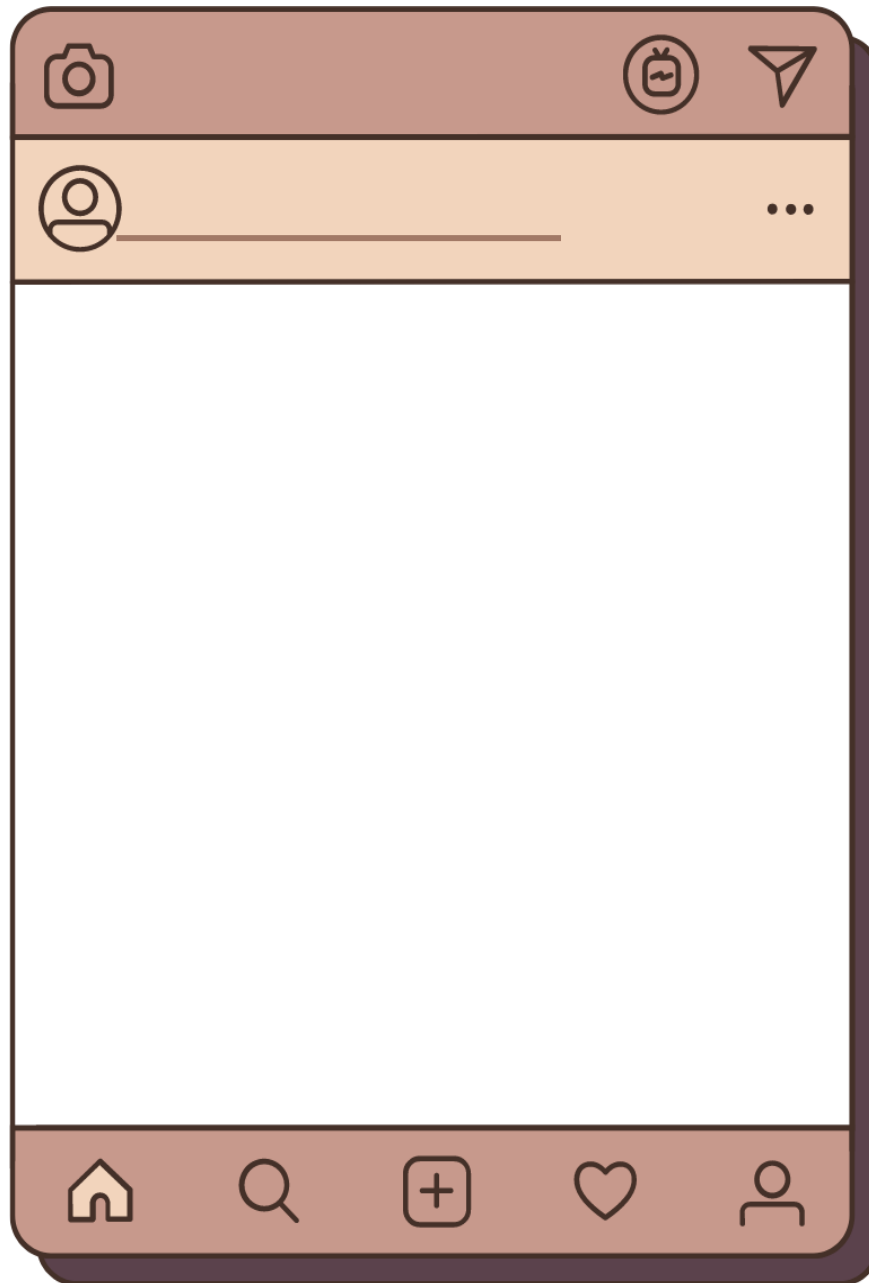
נספחים

נספח 1

הפוסט שעוד לא נכתב

שאלות לדיון קבוצתי לאחר הצפייה בסרטונים:

האם הכרתם את האנשים או את הקבוצות שהוצגו?

תוכלו לזהות מה היה המניע לפעולתם?

האם לדעתכם הם חזקים? מדוע?

קראו שוב את ההגדרה של המושג "חוסן". האם אפשר לומר כי לאדם או לקבוצה

מהסרטונים יש "חוסן"?

האם אתם מכירים סיפורים נוספים כאלו? כתבו אותם.

חוסן- הגדרה

חוסן הוא מושג שמשמשים בו הרבה כשיש מצבי חירום כמו שאנחנו חווים/חווינו. בדרך כלל הכוונה היא ליכולת שלנו להתמודד עם מצב החירום ולהמשיך להיות פעילים ובעשייה חיובית. מציעה לכם להסתכל על החוסן כשריר שאפשר לפתח ולאמן אותו.

נספח 3

BRING THEM HOME

30

WWW.TEENS DAY.CO.IL

אני נשאר

מילים: נועם חורב | לחן: עילי בוטנר

זה נכון שהמצב כאן לא מזהיר
יש בעיות וטעויות מקיר לקיר
ומשהו בתוכנו קצת נשבר
אבל דווקא בגלל זה אני נשאר

זה נכון שיש כאן פחד קיומי
אני מבחין בו בעיניה של אמי
הסדק שבינינו שוב נפער
אבל דווקא בגלל זה אני נשאר

ולפעמים אני שוכח
אני מרגיש כאן כמו אורח
תגיד לי מה יהיה מחר
דווקא בגלל זה אני נשאר
ולפעמים אני שמח
כי יש כאן טוב, הוא ינצח
אני לרגע מאושר, שר

כן, דווקא בגלל זה אני נשאר
זה נכון שקצת איבדנו את התמימות
תן לי רק לחזור לרגע לילדות
ולפעמים זה כבר נדמה שמאחר
אבל דווקא בגלל זה אני נשאר
זה נכון לאנשים קשה לשרוד
לך תסגור עכשיו את החודש בכבוד
ומה עם כל ההבטחות של כבוד השר,
אה ?

אבל דווקא בגלל זה אני נשאר
ובחלום אני בורח במטוס
ממילואים, מהמשכנתא, מהבוס
ונוחת באיזו זולה על ההר
אבל תמיד הרי בסוף אני נשאר

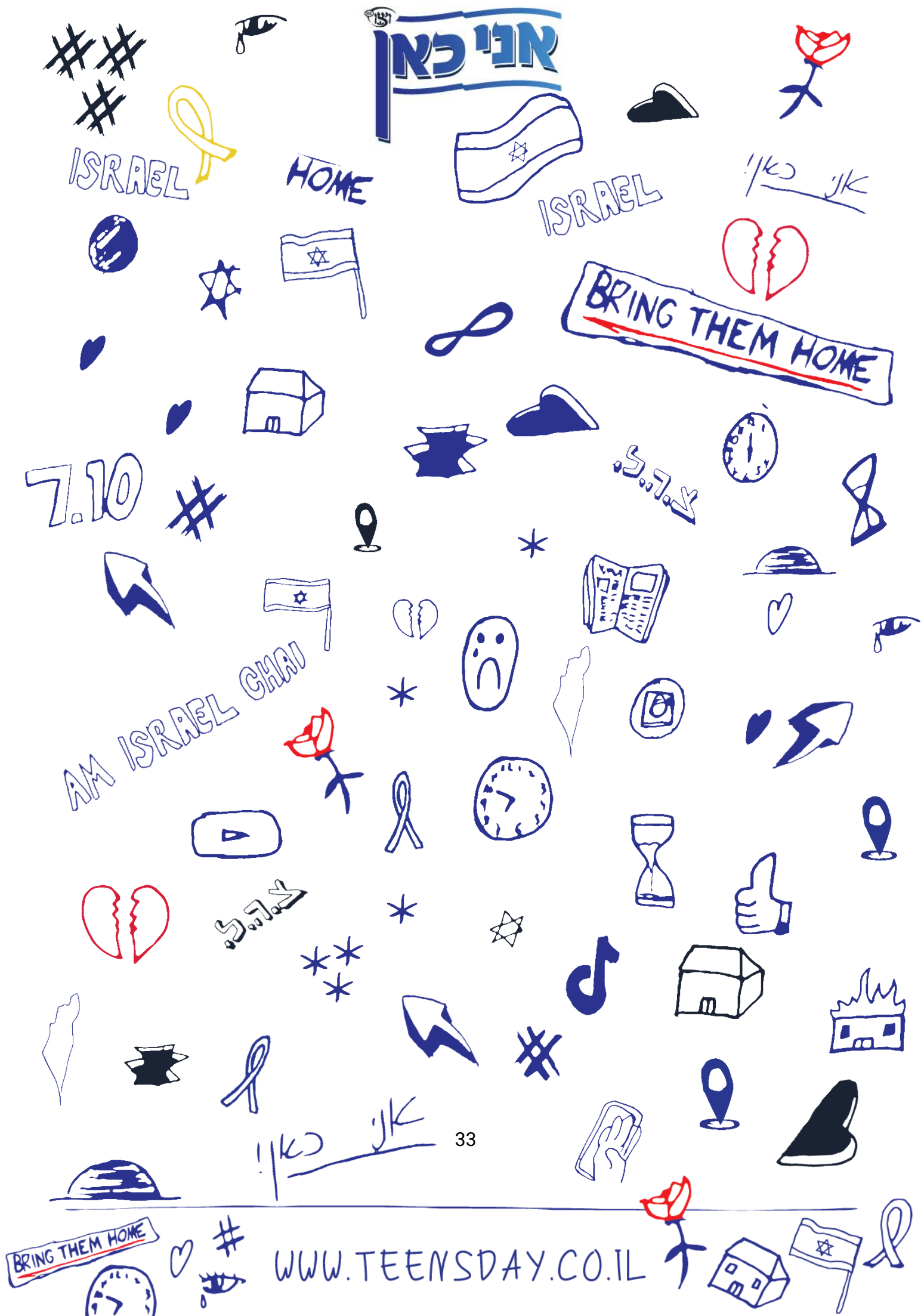
שאלות לדיון בקבוצה #1:

למה חשוב, או לא חשוב, לתרום ולעזור לקהילה ולסביבה הקרובה?
 מה יוצא לי מזה (אם בכלל)?
 על מה אני יכול להשפיע בסביבתי הקרובה?
 מה נדרש ממני לשם כך? מיהם השותפים הדרושים לי לשם הצלחה?
 איך אדע שהצלחתי?
 האם אני כבר מעורב בעשייה קהילתית (באופן חד-פעמי או קבוע)?

שאלות לדיון בקבוצה #2:

האם בכוחי להשפיע?
 אני כאן ואני יכול להשפיע על...
 אילו כוחות יש בי לשם כך?
 מיהם השותפים הדרושים לי לשם הצלחה?
 איך אדע שהצלחתי?

התהוות כח
ה"א"י
התהוות אופי. כאילו מספר פרחים
ה"א"י
התהוות אופי. כאילו מספר פרחים

התהוות אופי

